

Beleidsregel Energietoeslag 2023 gemeente Haarlem

Het college van burgemeester en wethouders van Haarlem,

gelet op:

- titel 4.3 van de Algemene wet bestuursrecht;
- artikel 35 van de Participatiewet;

overwegende dat:

het college het wenselijk vindt om aan te geven in welke situaties en onder welke voorwaarden huishoudens in aanmerking kunnen komen voor een energietoeslag;

het daarom wenselijk is voor dit doel een beleidsregel vast te stellen;

besluit vast te stellen de beleidsregel Energietoeslag 2023 gemeente Haarlem.

Artikel 1. Begripsbepalingen

1. In deze beleidsregel wordt verstaan onder:
 - a. wet: Participatiewet;
 - b. college: college van burgemeester en wethouders van Haarlem;
 - c. inkomen: totaal van het inkomen, bedoeld in de artikelen 3, 4, 5 en 6 van de Beleidsregel HaarlemPas;
 - d. huishouden: hierbij wordt aansluiting gezocht bij artikel 3 en 4 van de wet;
 - e. hoofdbewoner: de bewoner die het hoofdverblijf heeft in de woning en op wiens naam het huurcontract, niet zijnde onderhuur, of de koopovereenkomst van de woning staat;
 - f. peildatum ambtshalve energietoeslag 2023: 1 oktober 2023 wordt als peildatum aangemerkt.
 - g. peildatum energietoeslag 2023 op aanvraag: 1 november 2023 wordt als peildatum aangemerkt.
 - h. referteperiode: de volledige kalendermaand voorafgaand aan de peildatum.
 - i. vooruitbetaling energietoeslag 2023: het bedrag van € 500 dat gemeenten konden toevoegen aan de energietoeslag 2022 waarbij tegelijkertijd een bedrag van € 500 in mindering wordt gebracht op de energietoeslag 2023.
2. Begrippen die in deze beleidsregel worden gebruikt en niet nader zijn omschreven, hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet.

Artikel 2. Doelgroep energietoeslag 2023

1. De energietoeslag 2023 van € 800,- is bedoeld voor een huishouden uit Haarlem met een laag inkomen in 2023. De energietoeslag wordt ambtshalve of op aanvraag als bijzondere bijstand verleend.
2. In uitzondering op het eerste lid is de energietoeslag € 1.300 voor een huishouden uit Haarlem met een laag inkomen in 2023, dat niet eerder een vooruitbetaling energietoeslag 2023 heeft ontvangen, zoals wordt genoemd in de toelichting op de wet. De energietoeslag wordt ambtshalve of op aanvraag als bijzondere bijstand verleend.
3. Onder laag inkomen wordt verstaan:
 - a. een inkomen tot 120% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm zoals opgenomen in hoofdstuk 2 van de beleidsregel HaarlemPas 2019. Hierbij wordt het vermogen zoals genoemd in artikel 7 van de beleidsregel HaarlemPas 2019 niet in aanmerking genomen, óf;
 - b. een inkomen tussen de 120% en 130% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm zoals opgenomen in hoofdstuk 2 van de beleidsregel HaarlemPas 2019. Hierbij wordt het vermogen zoals benoemd in artikel 7 van de beleidsregel HaarlemPas 2019 in aanmerking genomen.
4. Alleen de hoofdbewoner op wiens naam het energiecontract staat kan aanspraak maken op de energietoeslag 2023.
5. Tot een huishouden wordt niet gerekend de persoon die op het moment van de aanvraag:
 - a. in een inrichting verblijft als bedoeld in artikel 1 aanhef en onderdeel f van de wet,
6. Een huishouden dat al geheel of gedeeltelijk de energietoeslag 2023 heeft ontvangen komt slechts in aanmerking voor het resterende deel van het bedrag genoemd in het eerste of tweede lid.

Artikel 3. Ambtshalve toekenning energietoeslag 2023

1. Huishoudens die voldoen aan de doelgroepomschrijving van artikel 2, en:

- a. algemene bijstand ontvangen; of
 - b. een uitkering ontvangen op grond van de IOAW en IOAZ; en/of
 - c. een HaarlemPas voor het kalenderjaar 2023 hebben,
ontvangen de energietoeslag 2023 ambtshalve.
2. Ambtshalve toekenning energietoeslag 2023 vinden uiterlijk tot en met 30 augustus 2024 plaats.
 3. Huishoudens die voldoen aan de bepalingen in het eerste lid, maar waarvan het college niet beschikt over een actueel bankrekeningnummer kunnen ambtshalve de energietoeslag toegekend krijgen onder de opschortende voorwaarde dat zij ten minste voor 30 augustus 2024 een actueel bankrekeningnummer op hun naam overleggen. Indien het actuele bankrekeningnummer niet is ontvangen door het college op 30 augustus 2024 wordt de toegekende energietoeslag 2023 beschouwd als ingetrokken per 30 augustus 2024.

Artikel 4. Aanvraag

1. Huishoudens die niet in aanmerking komen voor een ambtshalve toekenning van de energietoeslag kunnen een aanvraag indienen met gebruikmaking van het aanvraagformulier.
2. Een aanvraag voor de energietoeslag 2023 kan worden ingediend tot en met 30 augustus 2024 waarbij de peildatum uit artikel 1 eerste lid sub f van toepassing is. Ook moet aanvrager op de genoemde peildatum in Haarlem wonen en voldoen aan de bepalingen in artikel 2 van deze beleidsregel.

Artikel 5. Inkomen

1. Het in aanmerking te nemen inkomen wordt bepaald aan de hand van het netto-inkomen over de referentieperiode. Bij onregelmatige inkomsten is het gemiddelde netto-inkomen in de drie maanden voorafgaande aan de peildatum bepalend.
2. Bij ondernemers zal het inkomen aan de hand van de jaarrekening over het kalenderjaar voorafgaand aan de peildatum worden bepaald.
3. De middelen bedoeld in artikel 31 lid 2 van de wet, worden niet tot het inkomen gerekend.

Artikel 6. Hardheidsclausule

Als de aanvrager niet in aanmerking komt voor een energietoeslag kan het college, gelet op alle omstandigheden, in het individuele geval beoordelen of de aanvrager in afwijking van de beleidsregel alsnog in aanmerking komt voor een energietoeslag, indien dringende redenen hiertoe noodzaken.

Artikel 7. Inwerkingtreding en duur beleidsregel

1. Deze beleidsregel treedt in werking op de dag na die van bekendmaking.
2. Deze beleidsregel vervalt op 1 januari 2025.

Artikel 8. Citeertitel

Deze beleidsregel kan worden aangehaald als 'Beleidsregel Energietoeslag 2023 gemeente Haarlem'.

Aldus besloten te Haarlem op 14 november 2023,

*de secretaris,
mr. C.M. Lenstra*

*de burgemeester,
drs. J. Wienen*

Toelichting op de beleidsregel

Algemene toelichting

De beleidsregel energietoeslag 2023 staat niet op zichzelf, maar is gebaseerd op artikel 35 van de Participatiewet. Dit betekent dat wie niet aan de voorwaarden van de wet voldoet geen aanspraak kan maken op de energietoeslag, bijvoorbeeld omdat die persoon op het moment van aanvraag geen rechthebbende is of omdat een uitsluitingsgrond geldt. Soms kan dat een hardheid inhouden. Daar voorziet artikel 6 van deze beleidsregel in.

Een ambtshalve toekenning is mogelijk als vaststaat dat het huishouden recht heeft. Dit wordt aangenomen bij huishoudens die algemene bijstand ontvangen of een uitkering IOAW of IOAZ en/of een HaarlemPas hebben én hoofdbewoner zijn op hun adres.

Het ligt niet voor hand om de energietoeslag die ambtshalve is verstrekt terug te vorderen wanneer de ambtshalve toekenning is gebaseerd op een onjuiste aanname door de gemeente in de selectie.

Met ingang van 1 januari 2023 heeft gemeente Haarlem de inkomensgrens van het minimabeleid verruimd van 120% naar 130% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm. De HaarlemPas en andere minimaregelingen komen zo beschikbaar voor een grotere doelgroep. Voor een HaarlemPas telt naast het inkomen ook eventuele spaartegoeden of ander vermogen boven de vastgestelde vermogensgrens mee. Haarlem maakt gebruik van gemeentelijke beleidsvrijheid en kiest ervoor om voor de doelgroep met een inkomen tussen de 120% en 130% aan te sluiten bij de voorwaarden voor een HaarlemPas. Voor deze doelgroep telt daarmee wel een toets van het vermogen.

Gemeente Haarlem heeft ook gebruik gemaakt van de mogelijkheid in het wetsvoorstel *Wijziging Participatiewet i.v.m. energietoeslag 2023*, dat op 28 december 2022 is gepubliceerd. Hierin is de mogelijkheid opgenomen om op de energietoeslag 2022 een vooruitbetaling te verstrekken vanuit de energietoeslag 2023 van € 500 euro. De energietoeslag voor 2022 is daarmee in principe 1800 euro (1300 plus 500 euro). De toeslag voor 2023 komt daarmee neer op een bedrag van 800 euro per huishouden. Huishoudens die in 2023 voor het eerst gebruik maken van de energietoeslag komen in aanmerking voor de volledige € 1.300.

In afwijking van de energietoeslag 2022 wordt de doelgroep voor de energietoeslag 2023 bij wet afgebakend. Uitgesloten van het recht op de energietoeslag 2023 zijn:

1. jongeren tot 21 jaar;
2. studenten die in aanmerking komen voor studiefinanciering als bedoeld in artikel 3.1, eerste of tweede lid, Wet studiefinanciering 2000; én
3. dak- en thuislozen.

Deze groepen kunnen elkaar overlappen. Voor deze groepen geldt dat het bestaan van energiekosten niet in vergelijkbare mate als bij de doelgroep van deze regeling aangenomen kan worden. Dit wordt daardoor niet geregeld in de beleidsregel.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Toelichting op artikel 1 Begripsbepalingen

In dit artikel zijn de begripsbepalingen opgenomen die noodzakelijk zijn voor het begrip van deze regeling. Begrippen die reeds in de genoemde wetten en regelingen zijn gedefinieerd en niet nader zijn gedefinieerd hebben in deze regels dezelfde betekenis.

In het eerste lid onder e dient te worden opgemerkt dat bij het delen van een huurcontract slechts de gene op wiens naam het energiecontract staat aanspraak kan doen gelden op de energietoeslag. Dit volgt ook uit artikel 2.

In het eerste lid onder f is als peildatum voor de ambtshalve energietoeslag 2023 1 oktober 2023 opgenomen. De referteperiode de maand september 2023. Dit is de volledige kalendermaand voorafgaand aan de peildatum. Er is gekozen voor de maand september 2023 omdat dit de laatste volle maand is voordat de wijzigingen van de Participatiewet (36.389) in werking zijn getreden. Dit geeft de mogelijkheid om snel te kunnen overgaan tot uitbetalen van de energietoeslag 2023. In het eerste lid onder g is als peildatum 1 november 2023 opgenomen, dit is de eerst mogelijke peildatum nadat de wet is vastgesteld. Inwoners die in het vierde kwartaal 2023 in Haarlem komen wonen, én voldoen aan de overige voorwaarden van de energietoeslag 2023 én geen aanspraak hebben op de energietoeslag 2023 in een andere gemeente, worden geacht aan de peildatum te voldoen.

Toelichting op artikel 2 Doelgroep energietoeslag 2023

In dit artikel is de doelgroep voor de energietoeslag omschreven. Met vermogen wordt geen rekening gehouden voor hoofdbewoners met een inkomen tot de inkomensgrens tot 120%. Hiermee wordt aangesloten bij de landelijke richtlijnen voor de energietoeslag. Daarnaast komen inwoners met een inkomen tot de inkomensgrens van 130% in aanmerking als zij geen tot weinig vermogen hebben. Hiermee wordt aangesloten bij de verruiming van de inkomensgrens van de HaarlemPas.

De in het tweede lid bedoelde vooruitbetaling van € 500 op de energietoeslag 2023 is in Haarlem vanaf maart 2023 uitgekeerd aan huishoudens die de energietoeslag 2022 hadden ontvangen of de energietoeslag 2022 toegekend kregen op aanvraag vanaf maart 2023. Door deze vooruitbetaling van € 500 op de energietoeslag 2023 is aan huishoudens die de energietoeslag 2022 ontvingen in totaal € 1.800 uitgekeerd. Voor de huishoudens die deze vooruitbetaling van € 500 hebben ontvangen is de energietoeslag 2023 € 800 (€ 1.300 minus de vooruitbetaling van € 500).

Huishoudens die geen vooruitbetaling op de energietoeslag 2023 hebben ontvangen, van gemeente Haarlem of een andere gemeente, en in 2023 in aanmerking komen voor de energietoeslag 2023 ontvangen de volledige € 1.300. Haarlem wil hiermee alle inwoners die vallen onder de doelgroep van de energietoeslag 2023 gelijk behandelen. Dit sluit aan bij de toelichting die de minister heeft gegeven bij het behandeling van de wet¹ Per saldo ontvangen alle inwoners zo in 2023 een bedrag van € 1.300 aan

1) Zie toelichting minister op pagina 7 en 8 <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2023D39926>

energietoeslag. Bij inwoners, die mogelijk in een andere gemeente de energietoeslag 2022 hebben ontvangen, wordt een onderzoek ingesteld of zij een vooruitbetaling hebben ontvangen op de energietoeslag 2023. Deze vooruitbetaling, van € 500 of een eventueel ander bedrag, wordt in mindering gebracht op het bedrag van € 1.300.

Het onderscheid dat in het derde lid wordt gemaakt tussen inwoners met een inkomen tot 120% en 130% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm is gemaakt omdat Haarlem aan een ruimere doelgroep de energietoeslag verstrekt dan waar de landelijke budgetten op gebaseerd zijn. Voor de doelgroep met een inkomen tot 120% wordt het vermogen niet onderzocht. Dit is in lijn met de handreiking energietoeslag. Voor de doelgroep met een inkomen tussen de 120% en 130% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm wordt aangesloten bij het Haarlemse minimabeleid. Bij deze aanvragen wordt zowel het inkomen als het vermogen getoetst.

Voor de verificatie van de hoofdbewoner als bedoeld in het vierde lid kan worden volstaan met het aantonen dat de energierekening van dat betreffende adres op naam van staat van de aanvrager of partner van het betreffende huishouden. Hierbij kan een energierekening of bij het ontbreken hiervan bankafschriften van drie maanden worden overlegd.

In het zesde lid is opgenomen dat de energietoeslag slechts per huishouden kan worden verleend. Bij verhuizing van een andere gemeente naar Haarlem kan het onderzoek naar eventuele eerdere verstrekking van de energietoeslag zich uitstrekken tot de vorige gemeente waar iemand heeft gewoond. Wanneer de energietoeslag deels verstrekt is in een vorige gemeente wordt dit in mindering gebracht op de Haarlemse energietoeslag.

Toelichting op artikel 3 Ambtshalve toekenning energietoeslag 2023

De ambtshalve toekenning aan HaarlemPashouders vindt plaats na selectie van HaarlemPashouders die vallen onder de doelgroepomschrijving van artikel 2. Ook kan de ambtshalve toekenning aan HaarlemPashouders plaatsvinden als bijvoorbeeld door nieuwe omstandigheden recht ontstaat. Zoals het toekennen van een uitkering voor levensonderhoud op grond van de Participatiewet. In het tweede lid is opgenomen dat de toegekende energietoeslag uiterlijk op 30 augustus 2024 als ingetrokken wordt beschouwd wanneer uiterlijk op 30 augustus 2024 geen actueel bankrekeningnummer is ontvangen door het college.

Toelichting op artikel 4 Aanvraag

Aanvraag beperkt zich niet tot de huishoudens die niet ambtshalve de energietoeslag ontvangen, maar kan ook worden gedaan door HaarlemPashouders of andere inwoners die menen dat zij ten onrechte buiten de selectie van de ambtshalve verstrekking zijn gevallen. Aanvragen voor de energietoeslag 2023 kunnen worden ingediend tot en met 30 augustus 2024. De energietoeslag 2023 heeft echter wel betrekking op het inkomen uit 2023, daarom is de peildatum 30 september 2023 en moet aanvrager op de peildatum ook in Haarlem wonen en op de peildatum voldoen aan de overige bepalingen die in deze beleidsregel zijn genoemd.

Toelichting op artikel 5 Inkomen

In artikel 5 is opgenomen hoe om te gaan met wisselende inkomsten. Ook is opgenomen dat de energietoeslag 2023 die in 2024 wordt aangevraagd beoordeeld wordt op het inkomen van de referentieperiode in 2023. Dit omdat de energietoeslag 2023 betrekking heeft op het kalenderjaar 2023 en daarom het inkomen uit 2023 relevant is.

Onder inkomen wordt in ieder geval verstaan:

- a. inkomen uit arbeid;
- b. inkomen uit de eigen onderneming;
- c. inkomen uit een uitkering;
- d. inkomen uit verhuur;
- e. inkomen uit partneralimentatie;
- f. inkomsten uit een PGB;

Bij ondernemers kan de jaarrekening over het kalenderjaar voorafgaand aan de peildatum worden betrokken. De netto-inkomsten kunnen worden vastgesteld aan de hand van de fiscaal winst op de IB-aangifte, minus het percentage genoemd in artikel 6, tweede lid Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004. Wanneer de inkomsten van zelfstandigen sterk zijn gewijzigd kan de voorlopige jaarrekening (winst- en verliesrekening) over 2023 deel van het onderzoek uitmaken.